

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра дизайну**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою Радою
Східноєвропейського університету
економіки і менеджменту
Протокол № 6
від « 11 » 03 2020 р.

Ректор С.О. Шамара

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

**для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр»
за спеціальністю 022 «Дизайн»
на основі повної загальної середньої освіти**

Розглянуто та схвалено

на засіданні Приймальної комісії ВНЗ
«СУЕМ»

Протокол № 4 від 10.03. 2020 р.

Відповідальний секретар ПК

 Ю.Ю. Сиволап

ЧЕРКАСИ 2020

МЕТА І ЗАВДАННЯ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

На навчання за спеціальністю 022 «Дизайн» для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» приймають осіб, які мають повну загальну середню освіту.

Для виявлення творчих здібностей, умінь і навичок за обраною спеціальністю абітурієнт проходить вступне випробування у вигляді творчого конкурсу.

Творчий конкурс складається з двох етапів: рисунку (композиції) та живопису.

Абітурієнт повинен володіти прийомами образотворчої грамоти, мати практичні навички їх реалізації в рисунку: бачити пропорції, перспективні зміни, конструктивно будувати зображення та розташовувати його на площині, володіти світлотіннювою ліпкою об'ємної форми, вміти виконувати тональний рисунок, в якому предмети зображуються у світлоповітряному середовищі.

Задум художника базується на різноманітних зображувальних засобах: об'ємі, матеріальності, просторі, колориті. Зображення тривимірного простору на площині здійснюється за допомогою перспективної та конструктивної побудови предметів. Наступний важливий засіб передачі об'єму на площині – це градація його світлотіні. Зображенню об'ємної форми на площині допомагає сама техніка роботи – характер штриховки олівцем або мазків пензлем. Матеріальність предметів, що зображуються, передається на площині насамперед характером світлотіні. Іншою важливою умовою є витриманість пропорційних тональних та кольорових відмінностей.

Грамотне, живописне зображення природи, передача її об'ємних, просторових та матеріальних якостей базується на методиках пропорційного перекладання зорового образу кольорових співвідношень природи на діапазон фарб палітри. Кольорові співвідношення предметів натурної постановки визначаються порівнянням їх колориту при цілісному сприйнятті. Закон сприйняття пропорційних відношень рівною мірою відноситься не тільки до пропорцій рисунка, але і до світлотіннювого (тонального) та живописного їх зображення. Для грамотного живописного зображення дуже важливо досягти щоб не тільки тональні, але й світлові різниці предметів натурної постановки були передані у тих співвідношеннях, у котрих вони сприймаються в момент спостереження. Стан кольорових співвідношень відображає взаємозв'язок предметів та середовища, тому єдність тональних та кольорових відношень, переданих в зображенні, дозволяють вірно підійти до повноцінного колористичного вирішення.

Важливим є також точне відтворення загального тонового та колористичного стану освітлення. Таким чином, колорит в реалістичному живописі являє собою взаємозв'язок всіх кольорових елементів зображення, його колористичний устрій. Головна його особливість – багатство та узгодженість кольорів, відповідних до самої природи, які передають в єднанні з світлотінню, предметні та просторові якості та стан освітлення об'єкту, що зображується.

Абітурієнт в наданих роботах має продемонструвати такі навички та уміння:

- працювати з натурою;
- мислити від загального, підпорядковуючи другорядне головному;

- відтворити на площині в тоні та кольорі конструктивно-просторове зображення форми і оточуючого середовища;
- застосувати основні принципи законів лінійної та повітряної перспективи і взаємодії кольорів;
- практично володіти різними художніми матеріалами і технічними прийомами відтворення реалістичного зображення.

Творчий конкурс – обов’язкова умова професійного відбору абітурієнтів за спеціальністю Дизайн.

Результатом творчого конкурсу мають бути завершені творчі роботи, в яких абітурієнт, як особистість, може в повній мірі розкрити і показати свій рівень образотворчої культури, виявити креативність і здібності до утворення дизайн-форм.

При виявленні творчого потенціалу абітурієнта практична робота оцінюється в комплексі, як системний і завершений твір. Виконане завдання аналізується з позицій виразності, логічного завершення та естетичних параметрів, з точки зору відповідності сучасним вимогам до навчальної методики виконання подібних робіт. Враховуються також параметри, які можуть у майбутньому забезпечити безпосередній творчий результат у подальшому засвоєнні освітньої програми рівня «Бакалавр».

Підсумкова оцінка творчого конкурсу з професійної придатності визначається певними балами, відповідно до норм оцінювання якості творчих робіт. Максимальна кількість балів за творчий конкурс – 100.

Максимальна кількість балів за рисунок (композицію) – 50.

Максимальна кількість балів за живопис – 50.

Творчий конкурс

Завдання з рисунку (композиції)

Завдання передбачає складання об’ємно-просторової композиції з заданих геометричних форм та їх графічне виконання. Завдання побудовано на методичних, взаємопов’язаних в систему, вправах з компоновки двох простих геометричних тіл (куля, куб; циліндр, призма; тощо) з задаванням певної кольорової гами вирішення.

Техніка виконання довільна. На творчому конкурсі з рисунку (композиції) абітурієнт повинен виявити:

- володіння основними поняттями та категоріями композиції;
- володіння практичними принципами та засобами композиційного формотворення;
- високий творчий рівень вирішення завдань з композиції;
- здібності до площинно-колористичного і об’ємно-просторового мислення.

Знати основні поняття композиції. Виконувати принципи та засоби композиційної цілісності, типи та види композицій. Розуміти закриту композицію

із зоровим центром. Композиція може бути як симетрична, так і асиметрична. Розуміти поняття контрасту, нюансу, тотожності, контраст або нюанс маси, величини, векторного напрямку, тощо. Вільно оперувати статикою, динамікою.

Композицію виконувати: як статичність або динамічність форми відносно горизонталі основи листа, так до його композиційного оформлення (заповнення). Мати поняття головних властивостей кольорів та їх поєднань.

Розрізняти об'ємні, просторові композиції та глибинно-просторові композиції, вміти їх виконати та вирішити в графічній техніці.

Практичним вирішенням завдання зображення об'ємної форми предмету є ведення процесу рисунку від лінійно-конструктивної побудови з визначенням головних пропорцій предмету до трактовки об'ємної форми за допомогою світла і тіні. Процес рисунку ведеться від загального до поодинокого та від поодиноких деталей до більшого узагальнення. Вірно знайдені тональні відношення на рисунку надають зображенню предметів правдивість, матеріальність та переконливість.

Тривалість творчого конкурсу з рисунку - 4 академічні години.

Матеріали для виконання творчого завдання абітурієнт повинен мати при собі: папір формату А2, олівці В, 2В, Н, F, HB, ластик, кнопки, клейку стрічку.

Завдання з живопису

Творче випробування з живопису передбачає роботу над натюрмортом, складеним з 3-5 предметів на фоні драпірувань. Завдання передбачає визначення колористики. Пошук композиційного вирішення на аркуші, тональної побудови форми в просторі, визначення пропорцій форм та їх деталей на витончених тональних відношеннях. Робота над натюрмортом відбувається за наступними етапами: вибір найбільш цікавої точки для зображення, композиційний пошук у вигляді форескізів, визначення формату зображення, перенесення композиції на площину аркуша.

Робота ведеться від загального до поодинокого, від окремих деталей до більшого узагальнення. Важливим етапом є композиційна компоновка зображення в аркуші. Легкими лініями накреслюють головні композиційні плями, загальну масу предметів за допомогою найбільш виступаючих точок. В перспективі знаходять площини, на яких розташовані предмети, після чого узагальнено розмічають кожний предмет у взаємозв'язку один з одним.

Наступним етапом є визначення пропорцій та взаємного розташування предметів у просторі, їх перспективна побудова.

При визначенні пропорцій необхідно вибрати певну одиницю виміру для порівняння одного з предметів натюрморту з розмірами всіх предметів у просторі. Одночасно йде конструктивна побудова кожного предмету натюрморту засобами колористики. Розмічають центральні, горизонтальні та вертикальні вісі кожного предмету, які допомагають при побудові форм. Уточнюють контури предметів,

визначають щільність предметів відносно горизонталі основи, а також ступінь їх віддалення один від одного.

Всі перспективні зміни повинні бути передані в зображенні з натури. Надалі виявляють об'ємність предметів за допомогою світлотіні, що досягається визначенням ступеня освітленості за допомогою тону та різноманітних за натиском ліній.

Спочатку розмічають межі тіні та світла, падаючі тіні, потім рівномірно накреслюють власні тіні, завершуючи надалі детальне світлотіньове зображення кожного предмета, передачу його об'єму та матеріалу. При цьому може бути використана вся шкала світлотіньових градацій (світло, напівтінь, тіні, рефлекси, власні тіні предметів). На завершальному етапі необхідно порівняти зображення з натурою, відмовитись від зайвої деталізації, узагальнити другорядні деталі та задні плани, домагаючись цілісного враження від натури.

Важливим є визначення колористики натюрморту, правильне композиційне вирішення в аркуші, тональна побудова форм в просторі, відображення великих форм та деталей, виконане на витончених тональних відносінах, з методично дотриманим використанням властивостей матеріалів та технік живопису.

Тривалість творчого конкурсу з живопису – 4 академічні години.

Матеріали для виконання творчого завдання абітурієнт повинен мати при собі: папір для акварелі формату А2, акварельні фарби, гуаш, пензлі, олівці В, 2В, ластик, кнопки, клейку стрічку.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Завдання оцінюються за 100 бальною системою:

За рисунок (композицію) – 50.

За живопис – 50.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

1. Композиційна побудова 10 балів
2. Передача пропорцій з натури 10 балів
3. Колірно-тональне вирішення 10 балів
4. Технічна вправність 10 балів
5. Володіння графічними і живописними матеріалами 10 балів

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ:

<i>Національна шкала</i>	<i>Кількість балів</i>	<i>Параметри оцінювання</i>
Відмінно	90-100	1. Принципове композиційне рішення із застосуванням основних законів композиції, оптимальне розміщення зображення об'єкту в заданому форматі, вірний масштаб.

		<p>2. Оригінальна трактовка конструктивних, пластичних, тектонічних та індивідуальних характеристик художнього образу, авторські пошуки у пластично-формальних засобах відображення задуманої ідеї.</p> <p>3. Логічне підпорядкування деталей цілому, узагальнення, створення цільного гармонійного художнього образу; розуміння відмінностей між площинною та об'ємною композиціями.</p> <p>4. Висока технічна якість виконання, вільне володіння графічними прийомами, матеріалами та інструментами.</p> <p>5. Графічна культура у представленні кінцевого рішення, роботу виконано з художнім смаком.</p> <p>6. Робота в цілому має завершений вигляд.</p>
Добре	75-89	<p>1. В цілому забезпечено гармонійність і пропорційність розташування зображення у заданому форматі аркушу.</p> <p>2. Знання основ конструктивної побудови стилізованого зображення.</p> <p>3. Виконано не всі обов'язкові вимоги – засоби розкриття художнього образу недостатньо обмірковані.</p> <p>4. Невеликі недоліки в технічній трактовці зображення, графічна культура у наданому кінцевому рішенні потребує вдосконалення.</p> <p>5. При вірному виконанні окремих частин та композиційних вузлів зображення, абітурієнт не може домогтися їх зв'язку та синтезу.</p> <p>6. Робота, в цілому, має майже завершений вигляд.</p>
Задовільно	60-74	<p>1. Композиційні прорахунки – порушення візуальної рівноваги, перебільшення або надмірне зменшення масштабу зображення відносно робочого поля аркушу.</p> <p>2. Відсутність розуміння різниці між площинним та об'ємним (в тому числі ілюзорно-об'ємним) зображенням.</p> <p>3. Незнання або порушення етапів виконання завдання.</p> <p>4. Відсутність тональних співвідношень, робота сіра, невиразна, неохайна.</p> <p>5. При вірному відтворенні окремих частин та композиційних вузлів зображення, абітурієнт не може домогтися узагальнення і підпорядкування</p>

		деталей цілому. 6. Окремі складові завдання не завершено.
Незадовільно	1-59	<ol style="list-style-type: none"> 1. Невміння застосувати закони композиції, композиційне рішення не відповідає вимогам. 2. Невміння конструктивно побудувати площинно-просторову стилізовану структуру заданого об'єкту. 3. Нерозуміння техніки застосування відповідного матеріалу. 4. Графічні навички є нерозвинутими, технічне виконання роботи свідчить про знайомство з вкрай обмеженим колом графічних матеріалів і технік. 5. Роботу виконано недбало, відсутність гармонії та смаку в роботі. 6. Більше половини об'єму завдання не виконано.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Анисимов Н.Н. Основы рисования : учеб. пособ. / Н.Н. Анисимов. – М., 1994.
2. Антонович Є.А. Малюнок і живопис: метод. рекомендації / Є.А. Антонович, В.А. Шпільчак. – К., 1990.
3. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты: рисунок, живопись, композиция / Г.В. Беда. – М., 1981.
4. Бучинський С.Л. Основы грамоты з образотворчого мистецтва / С.Л. Бучинський. – К., 1981.
5. Ермолаева Л.П. Основы дизайнерського искусства: учеб. пособ. / Л.П. Ермолаева. – М. : Архитектура – С, 2009. – 152 с.: ил.
6. Живопись. Полный курс живописи и рисунка. – СПб, 1992.
7. Кириченко М.А. Основы образотворчої грамоти / М.А. Кириченко. – К., 1982.
8. Костенко Т.В. Основы композиції та тривимірного формоутворення: навч.-метод. посібник / Т.В. Костенко. – Харків: ХДАДМ, 2003. – 256с.
9. Лесняк В. Графический дизайн (основы профессии) / В. Лесняк. – Х. : изд-во: Bios Design Books/Superheroes, 2009.
10. Ли Н.Г. Основы учебного академического рисунка / Н.Г. Ли. – М., 2005.
11. Норлинг Э. Объемный рисунок и перспектива / Э. Норлинг; [пер. М. Авдониной]. – М. : Эксмо, 2004. – 160 с.: ил.
12. Основы дизайна: навч. посіб. / Ю. Білодід, О. Поліщук. – К.: вид-во ПАРАПЛАН, 2004.
13. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво: словник-довідник / А.М. Пасічний. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 214 с.
14. Резніченко М.І. Художня графіка: змістові модулі 1, 2: навч.-метод. посіб. для студентів художньо-графічних факультетів / М.І. Резніченко, Я.М. Твердохлібова. – Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2011. – 272 с.: іл.
15. Рубля Т.Є. Образотворче мистецтво / Т.Є. Рубля, С.І. Федун. – К., 2006.
16. Секачова А.В. Рисунок и живопись / А.В. Секачова. – М., 1983.
17. Сенин В. Школа рисунка карандашом / В. Сенин, О. Коваль. – Харьков ; Белгород : Книжный клуб семейного досуга, 2007. – 90 с.: ил.
18. Харрисон Х. Энциклопедия техник рисунка / Х. Харрисон. – Минск : АСТ, 2005. – 160 с. : ил.
19. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення : навч. посіб. / М. Яремків. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. – 112 с.